

Biuletyn Polonistyczny

14.05.2019

Program dla studentów polonistyki i studiów polskich – wywiad z Kamilą Dębińską, Kierownikiem Pionu Języka Polskiego NAWA

Program *Polonista* realizuje jedno z zadań NAWA, polegające na upowszechnianiu języka polskiego w świecie. Jest adresowany do studentów zagranicznych uczelni, którzy studiuje polonistykę (filologię polską) lub są studentami studiów polskich czy polonoznawczych, realizowanych w ramach slawistik i są zainteresowani rozwijaniem wiedzy z zakresu języka i kultury polskiej. NAWA oferuje stypendium na semestralne lub dwusemestralne studia polonistyczne na wybranej uczelni w Polsce. Program *Polonista* uwzględniając specyfikę i różnorodność tzw. studiów polskich w zagranicznych ośrodkach akademickich daje beneficjentom możliwość zindywidualizowanego toku studiów, dostosowanego do ich naukowych zainteresowań i potrzeb.

Biuletyn Polonistyczny: Jak narodził się pomysł przeprowadzenia konsultacji w sprawie uruchomienia nowego programu stypendialnego dla studentów zagranicznych polonistyk?

Kamila Dębińska.: Planując stworzenie nowego programu, który miał być adresowany do studentów zagranicznych polonistyk i studiów polskich, chcieliśmy zasięgnąć opinii osób, na co dzień organizujących proces dydaktyczny na polskich uczelniach. Celem konsultacji było m.in. skonfrontowanie planowanych działań z oczekiwaniami i praktyką uczelni przyjmujących cudzoziemców. Chcieliśmy skorzystać z doświadczenia uczelni przyjmujących na studia studentów z zagranicy.

Czego więc konkretnie dotyczyły konsultacje? Kto został na nie zaproszony?

Konsultacje dotyczyły zarówno ogólnej wizji programu, jak i bardziej szczegółowych rozwiązań w zakresie procedury naboru, udziału w naborze polskich uczelni przyjmujących, wymagań stawianych przyszłym stypendystom czy kryteriów oceny merytorycznej. Dyskutowano na temat profilu beneficjenta programu, oceny wniosków i dokumentów, jakie będą wymagane od wnioskodawców.

Na konsultacje zostali zaproszeni przedstawiciele krajowych wydziałów filologii polskiej, czyli uczelni przyjmujących stypendystów programu *Polonista*. W konsultacjach wzięły udział osoby, które w swoich ośrodkach akademickich odpowiadają m.in. za międzynarodową wymianę studentów i organizację toku studiów dla obcokrajowców.

Czy stanowisko zaproszonych gości wobec szczegółowych rozwiązań, o których Pani mówiła było raczej jednolite, czy zaznaczyły się jakieś duże różnice?

Nie było dużych różnic. Dyskutowano nad różnymi wariantami rozwiązań, które wynikały z bogatych doświadczeń konsultantów. Na koniec jednak wypracowano jednolite stanowisko wobec konsultowanych zagadnień.

Do kogo dokładnie jest adresowany nowy program stypendialny? Czy będą to konkretne polonistyki, czy wszyscy studenci polonistyki, studenci studiów polskich czy polonoznawczych, realizowanych w ramach slawistyk spełniający konkretne wymogi?

Program adresowany jest do studentów zagranicznych studiów polonistycznych, polonoznawczych lub studentów programów polskich realizowanych w ramach studiów slawistycznych. Wniosek mogą złożyć osoby, które ukończyły przynajmniej jeden rok studiów, znają język polski na poziomie min. B1, nie mają obywatelstwa polskiego i w bieżącym roku akademickim nie studiują ani nie przebywają na stałe w Polsce.

Osobną grupę wnioskodawców stanowią laureaci i finaliści Olimpiady Literatury i Języka Polskiego organizowanej poza Polską. Mogą oni ubiegać się o stypendium na cały cykl studiów polonistycznych I lub II stopnia. To grupa potencjalnych beneficjentów programu, którą warto docenić ze względu na wysoki poziom wiedzy na temat polskiej literatury i kultury oraz znajomość języka polskiego.

Jak Pani sądzi, dlaczego studenci zagraniczni wybierają polonistykę i jak możemy ich zachęcić do przyjazdu na studia do Polski?

Jest na świecie wielu pasjonatów, którzy interesują się naszym językiem, kulturą, historią i zarażają oni kolejne pokolenia swoją pasją. Trzeba jednak pamiętać, że wiele uczelni na świecie proponuje tzw. *Polish studies*, które nie zawsze odpowiadają programowo polskim polonistynom. Często też kultura polska i język polski wykładane są w ramach studiów slawistycznych. Studiowanie w Polsce jest więc zachęcającą propozycją, uzupełniającą program studiów cudzoziemców realizujących różne kierunki na swoich uczelniach, które w większym lub mniejszym

stopniu koncentrują się na polskiej kulturze, literaturze i języku. Na pewno jest to szansa na pogłębienie wiedzy polonistycznej. Język polski jest postrzegany przez wielu studiujących jako ważne narzędzie ich rozwoju akademickiego, naukowego i zawodowego. Studia na polskich uczelniach dają możliwość rozwijania zainteresowań polonoznawczych m.in. przez kontakt z wysoko wykwalifikowaną kadrą akademicką, ekspertami z dziedziny literatury i językoznawstwa.

Jednym z celów Programu *Polonista* jest zachęcanie zagranicznych studentów do studiowania w Polsce. Jak pokazują statystyki, od wielu lat liczba obcokrajowców studiujących na polskich uniwersytetach ciągle wzrasta, trwa proces umiędzynarodowienia polskich studiów. Mamy nadzieję, że nasz Program będzie atrakcyjną ofertą dla młodych zagranicznych polonistów i odpowiedzią na duże zainteresowanie studiowaniem w naszym kraju.

Ważnym narzędziem promowania studiów w Polsce są także inne programy ogłaszane przez NAWA: *Letnie kursy języka i kultury polskiej* czy program *Lektorzy*, w ramach którego NAWA deleguje do ponad 80 zagranicznych ośrodków akademickich wykwalifikowanych lektorów języka polskiego. Obecnie trwa nabór wniosków w Programie *Promocja języka polskiego*, którego celem będzie m.in. popularyzowanie nauki języka polskiego zagranicą.

Jakie są największe potrzeby zagranicznych polonistów i polonistyk?

Wydaje się, że potrzeby te różnią się w zależności od regionu i kraju, w którym znajdują się ośrodki akademickie z tzw. studiami polskimi. Czasami zagraniczne polonistykę potrzebują wsparcia merytorycznego, dydaktycznego, a czasami po prostu wsparcia finansowego, wyposażenia w podręczniki i materiały dydaktyczne.

Warto przede wszystkim wzmacniać zagraniczne polonistykę – studia polskie i lektoraty – przez wsparcie kadry lektorskiej i tworzenie atrakcyjnych ofert dla studentów zainteresowanych Polską i językiem polskim. Jednym z głównych problemów wielu polonistyk na świecie jest brak zainteresowania kierunkami z językiem polskim, co czasem prowadzi do likwidacji studiów polskich. Warto więc zachęcać młodych ludzi do studiowania polskiego jako języka, który może przyczynić się do rozwoju ich kariery akademickiej, naukowej, a także zawodowej. Program *Polonista* jest właśnie propozycją dla studentów zainteresowanych Polską, jej kulturą i językiem, bo to oni studiując w Polsce, a potem wracając do swoich krajów, stają się rzecznikami naszego szkolnictwa wyższego. Jest to więc w pewnym sensie program promocji języka polskiego w świecie.

Czy może Pani powiedzieć coś więcej na temat stanowiska zaproszonych ekspertów na temat przedstawionego projektu?

Wszyscy uczestnicy spotkania konsultacyjnego pozytywnie odnieśli się do założeń programu i uznali, że taka oferta jest potrzebna i można się spodziewać zainteresowania wśród zagranicznych studentów. Konsultanci wnieśli wiele cennych uwag podczas dyskusji. Szczególnie istotne były sugestie dotyczące oceny merytorycznej wniosków o stypendium oraz rozwiązań organizacyjnych naboru. Pozytywnie oceniono pomysł, by włączyć polskie uczelnie przyjmujące w proces naboru i oceny kandydatów w zakresie programu studiów, wyników w nauce i poziomu znajomości języka polskiego. Zakładamy, że to właśnie z polskimi uczelniami potencjalni stypendyści będą kontaktować się w pierwszej kolejności. Ustalanie indywidualnego programu studiów, wstępna ocena wyników kandydatów i ich znajomości języka polskiego będzie dokonywana na poziomie wydziału, w wybranej przez wnioskodawcę uczelni. Spodziewamy się, że pozwoli to na bardziej zindywidualizowane podejście do studentów zamierzających przyjechać do Polski.

Czy po konsultacjach zostały sformułowane jakieś konkretne wnioski?

Sugestie uczestniczących w konsultacjach ekspertów zostały wzięte pod uwagę, wiele zaproponowanych rozwiązań znalazło swoje odzwierciedlenie w zapisach regulaminowych.

Podczas konsultacji ustalono, że program adresowany będzie nie tylko do studentów polonistyk, ale także szeroko pojętych studiów polskich, realizowanych również w ramach slawistyki. Takie rozwiązanie pozwoli na udział w programie osób z wielu ośrodków akademickich, w których filologia polska nie jest odrębnym kierunkiem studiów.

Eksperci zwrócili uwagę na konieczność zindywidualizowania toku studiów ze względu na różnorodność programów, które realizują potencjalni stypendyści. Program *Polonista* umożliwia indywidualne podejście do studentów i dostosowanie programu studiów w Polsce do ich potrzeb.

Wśród konkretnych, wypracowanych podczas konsultacji ustaleń warto też wskazać kryteria oceny merytorycznej wnioskodawców. Przy ocenie merytorycznej kandydatów na studia w Polsce będą brane pod uwagę przede wszystkim cele, jakie stawiają sobie ubiegający się o stypendium studenci, zaproponowany przez nich program, uzasadnienie wyboru uczelni przyjmującej oraz przewidywany wpływ studiów w Polsce na ich dalszy rozwój akademicki. Wymagana jest również opinia opiekuna/promotora z uczelni macierzystej, która powinna zawierać ocenę osiągnięć i potencjału studenta. Pozostałe kryteria to wyniki w nauce oraz szczególne osiągnięcia (np. naukowe). Oceny merytorycznej dokonywać będzie Zespół oceniający powołany przez Dyrektora NAWA.

Same konsultacje były udanym przedsięwzięciem i zostały bardzo wysoko ocenione przez uczestników. Wszyscy zgodzili się, że taki sposób konsultowania ogłaszanych przez NAWA programów jest skuteczny i powinien być kontynuowany.

Czy mogłaby Pani jeszcze dopowiedzieć, w jaki sposób będzie realizowana indywidualizacja?

Zakładamy, że to student z pomocą swojego opiekuna z uczelni macierzystej i w porozumieniu z uczelnią przyjmującą stworzy własny program semestralnych lub dwusemestralnych studiów w Polsce. Takie elastyczne rozwiązanie pozwala na indywidualizację toku studiów, rozwijanie zainteresowań stypendystów i realizację ich planów akademickich. Stypendyści będą mogli uczestniczyć w wykładach i zajęciach, które są dla nich ważne ze względu na specyfikę ich studiów lub zaangażowanie w projekty naukowe czy edukacyjne.

Dziękujemy za rozmowę!

Współautorem wywiadu jest Mariusz Czech z Pionu Języka Polskiego NAWA.

Słowa kluczowe: NAWA, Polonista, promocja